

Temaplan

Strategisk næringsplan 2016-2026

Våre strategiske styringsmål:

Gode tjenester

God folkehelse

Rent miljø

Stolt nittedalsidentitet

Levende lokaldemokrati

Gode prosesser

Kompetente og
motiverte medarbeidere

Sunn økonomi

Dette dokumentets plassering i planhierarkiet:

Innhold

Våre strategiske styringsmål	2
Innhold	3
Oversikt over de enkelte planene.....	4
Oppsummering	4
Arbeidsmetode og arbeidsmetodikk	5
Forhold til kommuneplanen.....	5
Nittedal kommunes strategiske utgangspunkt.....	6
Nittedal kommunes forhold til Nedre Romerike.	6
Arbeidsplasser og pendling	7
Viktige styrker og muligheter, begge næringer	7
Viktige svakheter og utfordringer, begge næringer	8
Strategiske styringsmål.....	8
1. Hovedpunktene i den strategiske næringsplanen.	9
Prioriterte tiltak:.....	9
1.1. Møteplasser	9
1.2. Næringsvennlig kommune.....	9
1.3. Næringsutvikling	10
1.4. Infrastruktur	13
1.5. Stolt Nittedalsidentitet	13
2. Den grønne næringen.	14
Innledning.....	14
2.1. Gode tjenester	16
2.2. God folkehelse	17
2.3. Rent miljø:.....	18
2.4. Stolt Nittedalsidentitet:	19
2.5. Levende lokaldemokrati:	21
3. Den generelle næringen.	22
3.1. Infrastruktur.	22
3.2. Næringsvennlig kommune.....	23
3.3. Sentrumsutvikling.....	24
3.4. Møteplasser og nettverk.....	26
3.5. Næringsetablering.....	27

Oversikt over de enkelte planene

Strategisk næringsplan er Nittedal kommunes grunnlag for tilrettelegging og ambisjoner for næringsutvikling.

Del 1: Nittedal kommunes prioriterte tiltak

Møteplasser

Næringsvennlig kommune

Næringsutvikling

Infrastruktur

Stolt Nittedalsidentitet

Del 2 Den grønne næringens intensjoner og ambisjoner

Gode tjenester

God folkehelse

Rent miljø

Stolt Nittedalsidentitet

Levende Lokaldemokrati

Del 3 den generelle næringens intensjoner og ambisjoner

Infrastruktur

Næringsvennlig kommune

Sentrumsutvikling

Møteplasser og nettverk

Næringsetablering

Oppsummering

Den strategiske næringsplanen er utarbeidet sammen med den grønne og den generelle næringen i kommunen. Arbeidet har vært gjennomført ved bedriftsbesøk og idedugnader. Planen skiller mellom Nittedal kommunes rolle og ansvar i næringsutviklingen, og de oppgavene næringslivet selv må ta ansvar for. Derfor er det for den grønne og den generelle

næringen utarbeidet egne selvstendige planer. Innholdet i de planene er tatt opp i Nittedal kommunes prioriterte tiltak, og danner grunnlaget for kommunes tilrettelegging og ambisjoner for næringsutvikling. Dette fremgår også av skissen ovenfor.

I tillegg til å være et styringsverktøy for politikere og næringsliv, skal planen gi informasjon til potensielle etablerere og kunne brukes i markedsføringen av kommunen.

Næringsplanen inneholder et sett av kort- og langsiktige planer. Det utarbeides årlige handlingsplaner som viser Nittedal kommunes prioriterte oppgaver. Under idedugnadene kom følgende prioriteringer frem:

- *Møteplasser.* Behovet for flere møteplasser og en bedre dialog mellom næringslivet og kommunen.
- *Næringsvennlig kommune.* Nittedal kommune var først ute i Norge med E-signatur. Digitalisering av kommunale tjenester gjør kommunen og kommunale tjenester lettere tilgjengelig og gir kortere saksbehandlingstid.
- *Nye Nittedal Sentrum.* Gjennom Oslopakke 3 er det satt av midler for omlegging av riksvei 4 forbi Nye Nittedal sentrum. Utviklingsarbeidet for sentrum kan derfor starte for fullt.
- *Skytta industriområde.* For å nå kommuneplanens mål om en variert og fremtidsrettet næringsstruktur, bør det utarbeides en ny reguleringsplan for området.

Nittedal kommunes oppgave er å legge forholdene best mulig til rette for næringslivet, mens det er opp til næringen selv å utvikle sin egen konkurransevne, skape økt aktivitet og sysselsetting. Derfor må de enkelte næringene selv utforme sine egne handlingsplaner og prioriteringer.

Arbeidsmetode og arbeidsmetodikk

I arbeidet med planen for den generelle næringen har det i samlinger og i møter 2015 og 2016 vært involvert representanter fra ca. 50 bedrifter, og tilsvarende for den grønne næringen ca. 40 representanter fra landbruksnæringen. Det har vært gjennomført rundt 30 bedriftsbesøk og 9 møter på gårdsbruk. Arbeidsdokumentene har vært utsendt til næringene før hver samling. I tillegg har personer fra organisasjoner som Visit Romerike, Norges Vel, Landbrukskontoret og Bondens Marked deltatt. Representanter fra administrasjonen i Nittedal kommune og Akershus Fylkeskommune har også deltatt på flere av møtene. (Se vedlegg.)

Når denne planen er vedtatt skal det utarbeides en handlingsplan sammen med næringslivet. Både de lokale og nasjonale rammevilkårene endres over tid, slik at det er naturlig med en rullering av planen f.eks. etter fem år, mens handlingsplanene bør oppdateres årlig.

Forhold til kommuneplanen

Mål og strategier for næring i kommuneplan 2015-2027 for Nittedal kommune er utgangspunktet for utarbeidelse av planen:

Mål for næring:

En variert og fremtidsrettet næringsstruktur med satsing på følgende hovedområder:

- Eksisterende næringsvirksomhet og nye små og mellomstore bedrifter

- Gründere og annen nybrottsvirksomhet
- Handels- og servicenæringer
- «Grønne næringer», landbruks-, kultur og opplevelsesbaserte næringer

Strategier for næring:

- Styrke vår næringslivskompetanse og utarbeide næringsplan
- Øke samarbeidet med det lokale næringslivet
- Markedsføre Nittedal som næringslivsarena overfor innbyggere, regionen og relevante miljøer
- Styrke det regionale samarbeidet
- Sikre at næringsutviklingsaspektet kommer tydelig frem i prosessen for sentrumsutvikling, Rv4, Oslopakke 3 og Nasjonal transportplan 2018-2029
- Stimulere til økt verdiskapning i landbruk og landbruksrelaterte tilleggsnæringer
- Ha et aktivt partnerskap med landbruket innen helse, sosial og skole gjennom bl. a. å bruke gård og skog som læringsarena for barn og unge.
- Praktisere strengt jordvern og bidra til å bevare et levende kulturlandskap

Synliggjøring av kvalitetene ved å bo, leve og jobbe i Nittedal kommune vil også virke positivt for å tiltrekke nye virksomhetsetableringer. Realisering av Kulturverket Flammen og Rotnes Kirke er viktige faktorer i en slik utvikling, da de vil bli moderne møteplasser. I denne planen avgrensner vi imidlertid fokus til de områdene som er av direkte betydning for utvikling av næringslivet i kommunen.

Nittedal kommunes strategiske utgangspunkt

Nittedal kommune har i dag om lag 23 000 innbyggere. Kommunen er randkommune til Oslo og en del av Stor-Oslos felles bo- handels- og arbeidsmarked. Dette kommer frem ved at Nittedal både har stor utpendling (70 %) og stor innpendling (56 %). Kommunen har ca. 11 500 yrkesaktive, men bare ca. 8 300 arbeidsplasser. Over 5 000 (62 %) av arbeidsplassene finner vi sør i bygda og det er der de større bedriftene er etablert.

Kilde: Akershus fylkeskommune statistiksider.

Handelslekkasjen i Nittedal er på ca. 50 %, og tallene viser handelsunderskudd i alle bransjer. Klær og utvalgsvarer kommer dårligst ut med mellom 70 og 80 % handelslekkasje, mens dagligvare kommer best ut 13 %.

Med tanke på den store utviklingen og befolkningsveksten som skjer i Stor-Oslo, ligger det godt til rette for en videreutvikling av handelsnæringen i Nittedal.

Kilde: Cowi Handelsanalyse for Nittedal 2010.

Nittedal kommunes forhold til Nedre Romerike.

Nittedal kommune er deltaker i Samarbeidsrådet for Nedre Romerike (SNR).

Rådet har følgende formålsparagraf:

SNR skal ivareta og utvikle felles regionale og øvrige interesser for de kommuner som til enhver tid er deltakere. Slike felles regionale interesser nedfelles i mål – og strategiprogram som utarbeides for hver kommunestyreperiode. Samarbeidets strategiske funksjon og rolle er definert slik:

- Som møteplass, nettverksbygger og arenautvikler
- Som talerør for kommunene i saker av felles (overordnet) betydning

- Med ansvar for å utvikle og forankre felles strategier

SNR skal blant annet jobbe med næringsutvikling, areal- og transportplanlegging, samferdsel og annen regional utvikling og planlegging. Som eksempel har SNR gitt viktige innspill til regional plan for areal- og transport i Oslo og Akershus, som ble vedtatt i desember 2015. SNR påpeker blant annet nødvendigheten av en bedring av at infrastrukturen og kollektivtilbudet på tvers i regionen.

I regional plan for areal og transport er Rotnes utpekt som prioritert tettsted som skal ta en høy andel av veksten i kommunen og på sikt utvikle et bredt handels- og tjenestetilbud. En bedring av kommunikasjonene på tvers på Nedre Romerike vil knytte kommunen og resten av regionen bedre sammen, og bidra til en høyere regional arbeidsmarkedsintegrasjon. Det vil også gi lettere tilgang til E6 og Gardermoen, og styrke forbindelsene mot utlandet både for person- og godstrafikk.

Kommunene på Nedre Romerike har søkt og fått midler fra Byregionsprogrammet fase 2 for å utvikle en regional næringsstrategi, som skal skape nye arbeidsplasser og styrke regionens konkurransekraft. Utviklingsprosjektet har to hovedtema; by- og regionutvikling og næringsutvikling. Målet er å komme frem til lokalt forankrede strategier og tiltak for å fremme vekst i regionen til fordel for alle kommunene.

Arbeidsplasser og pendling

I Oslo-regionen er Oslo sentrum tyngdepunktet i arbeidsmarkedet. Her finner vi en svært stor tetthet av arbeidsplasser. Fra Oslo sentrum strekker arbeidsmarkedet seg utover langs de etablerte kommunikasjonsaksene til nabokommunene. Inn til arbeidsmarkedet i Oslo sentrum pendler folk fra boligområdene utenfor. Arbeidsmarkedet i Nittedal er godt integrert med arbeidsmarkedet i Oslo og kommunen har en svært høy arbeidsmarkedsintegrasjon og er del av et velfungerende arbeidsmarked.

Fordi arbeidsplassene tradisjonelt har ligget i Oslo og mange av arbeidstakerne har bosatt seg utenfor byen, har utviklingen i randkommunene vært befolkningsdrevet. Dette har ført til at befolkningsøkningen her har vært vesentlig større enn utviklingen i antall arbeidsplasser. Dårlige og ofte manglende kommunikasjonsaker på tvers har bidratt til å begrense utviklingen av arbeidsplasser utenfor Oslo. Ved å tilrettelegge for attraktive og prisgunstige boligtilbud, har kommunene fått befolkningsvekst uten selv å måtte utvikle arbeidsplasser.

Handels- og servicemarkedet følger i stor utstrekning arbeidsmarkedet, og har også tradisjonelt ligget i Oslo. Etablering av kjøpesentra i randkommunene har bidratt til at dette markedet har strukket seg lengre ut, og dels blitt en konkurrent til Oslo.

Viktige styrker og muligheter, begge næringer

På de første samlingene kartla både den grønne og den generelle næringen Nittedal kommunes styrker, muligheter, svakheter og utfordringer. Dette er hva de kom frem til:

- Nittedal kommune ligger i Norges største vekstregion
- Nittedal kommune har et stort cluster av næringer i sør innen industri og engroshandel

- Nittedal kommune står foran en betydelig tettstedsutbygging på Rotnes, både med handel, nærings- og boligutvikling
- Nittedal kommune har en grønn næring med store muligheter innen skog- og jordbruksproduksjon
- Nittedal kommune har et godt bomiljø og en lang rekke lag og foreninger med stor aktivitet
- Nittedal kommune har stor befolkningsvekst og innbyggere har den høyeste utdanningen på Romerike
- Bjertnes videregående skole har et stort utviklingspotensial
- Nittedal kommune har egen lokalavis

Viktige svakheter og utfordringer, begge næringer

- Veinettet i Nittedal både riksvei 4 og fylkesvei 22 har begrenset kapasitet for ytterligere trafikkøkninger.
- Kapasitetsgrensen for Gjøvikbanen er nådd i rushtiden
- Det er for dårlig infrastruktur på tvers på Nedre Romerike
- Det mangler avlastningsvei for Skyttaområdet
- Markagrensen gir begrensninger for utvidelse av næringsareal
- Jord- og skogbrukseiendommene er relativt små
- Bygningsmassen for næring på Skytta er ikke tidsmoderne
- Nittedal kommune mangler en klar næringslivspolitik

Strategiske styringsmål

Nittedal skal ha en bærekraftig utvikling. Det betyr at de beslutninger som tas og investeringer som gjøres skal bidra til en fremtidig måloppfyllelse.

Nittedal kommune har 8 strategiske styringsmål, hvorav 5 av dem (jfr. innrammingen i figuren over) sier noe om hvordan Nittedalssamfunnet bør være. De 3 øvrige styringsmålene retter seg mot kommunen som organisasjon. Disse kan oppfattes som kommunale virkemidler for å oppfylle de øvrige 5 målene. Det er mange sammenhenger mellom

næringslivsvirksomhet og kommunens strategiske styringsmål. Eksempler på dette er meningsfulle arbeidsplassers betydning for folkehelsen, eller hvordan en nøkkelbedrift kan bidra til stolt lokalidentitet. Det kan også være et aktivt og miljøvennlig landbruk som skaper begeistring og samhold for innbyggerne i kommunen.

Det er videre en gjensidighet mellom de strategiske styringsmålene og næringslivet på den måten at høy grad av måloppnåelse på styringsmålene støtter opp under og har positive effekter for næringslivets rammevilkår. Eksempel på dette er gode prosesser i forbindelse med arealplanlegging og søknadsbehandling. Det er lettere å rekruttere arbeidskraft hvis de miljømessige forholdene i kommunen er gode f eks i form av ren luft, sykkelveinett osv.

1. Hovedpunktene i den strategiske næringsplanen.

Planen har blitt til gjennom et bredt samarbeid med næringslivet. Planen er som skrevet delt i tre:

Del 1: Nittedal kommunes prioriterte tiltak for næringsutvikling. Disse tiltakene er inneholder tiltak som beskrives for begge næringene.

Del 2: Den grønne næringens egne intensjoner og ambisjoner for næringsutvikling.

Del 3: Den generelle næringens egne intensjoner og ambisjoner for næringsutvikling.

For begge næringene er det utarbeidet fem ulike strategier, med det felles mål at de skal fremme næringsutviklingen. Hver av strategiene har et sett av satsingsområder, en del som næringene vil samarbeide med Nittedal kommune om, og en del som næringene selv står ansvarlig for. Næringene har videre delt satsingsområdene i kort- og langsiktige tiltak, og de vil utarbeide sine egne handlingsplaner.

Næringsutvikling er langsiktig arbeid. Utvikling av egne arbeidsplasser i bedriftene krever både tid og ressurser. Tilsvarende vil flytting av bedrifter ofte ta 3-5 år fra beslutningene er tatt til flytting er gjennomført.

Prioriterte tiltak:

1.1. Møteplasser

Nittedal kommune skal være pådriver for utvikling av gode møteplasser og nettverk i kommunen.

Begge næringene ønsker en bedre dialog og et tettere samarbeid med kommunen og gjerne faste møteplasser, som blant annet årlig næringslivsdag. Det er ønskelig med ulike møteplasser, både internt mellom bedriftene og mellom bedrifter, kommune og utdanningsinstitusjoner. Her vil saker med spesiell interesse for partene bli tatt opp. Slike møteplasser vil kunne styrke samhandlingen mellom kommunen og næringene og gi positive ringvirkninger. Kommunens rolle skal være å invitere og ta rollen som katalysator.

1.2. Næringsvennlig kommune

Nittedal kommune skal være en næringsvennlig kommune både for eksisterende næringsliv og for nyetableringer.

Med næringsvennlig kommune menes hvor gode de ansatte er til å gi det lokale næringslivet god service. Et eksempel er at Nittedal kommune var først ute i Norge med E-signatur. Digitalisering av kommunale tjenester gjør kommunen og kommunale data lettere tilgjengelig og gir kortere saksbehandling. For å bli mer næringsvennlig, skal kommunen prioritere effektiv og høy servicegrad og gode prosesser i forbindelse med reguleringsplaner, byggesøknader, bevilninger og andre næringslivssaker.

For den grønne næringen betyr dette at Nittedal kommune skal legge forholdene til rette for å sikre en bærekraftig utvikling av eksisterende jord- og skogbruk i bygda og stimulere til utvikling av tilleggstjenester. Gjennom regionskontor Landbruk vil kommunen kunne stimulere og rådggi næringen på flere felt, alt fra avrenning til støtteordninger.

1.3. Næringsutvikling

Nittedal kommune skal legge til rette for næringsetablering både for gründere og bedrifter.

Nittedal kommune har et sett av konkurransefortrinn som de færreste kommunene på Romerike har:

- Kommunen er en del av landets største bo-, handels- og arbeidsmarkedet, og har høy arbeidsmarkedsintegrasjon
- Næringsområdene sør i kommunen ligger nær Norges største marked for produkter og tjenester
- Pris på næringseiendommer og leiepriser er lavere enn de andre randkommunene til Oslo
- Innbyggerne har det høyeste utdanningsnivået på Romerike
- Stor utpendling av arbeidstakere med høy kompetanse

Det er få ledige næringstomter i Oslo. I forbindelse med byfornyelsen i Oslo er flere områder under transformering til nye bo- og næringsområder. Her finnes det et mangfold av bedrifter innen ulike bransjer, og det er ventet at mange av disse vil flytte ut av Oslo etter hvert som transformasjonsprosessen kommer i gang. (Dette er nærmere beskrevet under pkt. 3.5.) Dette er bedrifter innen lager- og industri, teknisk og forretningsmessig tjenesteyting, samt mange små og store kontorbedrifter.

Hvilke næringer bør Nedre Romerike og herav Nittedal legge til rette for? Det er viktig med en styrt utvikling, slik at Nittedal selv sitter i førersetet for endringer i kommunes næringsstruktur og nyetablering. Kommunens konkurransefortrinn og hvordan disse omfattes av de ulike næringene må vurderes.

Nittedal har få ledige næringsarealer, slik at det er begrenset plass for større industri-, lager- og logistikkvirksomheter og storhandel. Når det gjelder arbeidsintensive virksomheter antas

det at disse vil etablere seg nær større kollektivknutepunkt som Lillestrøm, for å sikre best mulig tilgang på arbeidskraft.

1.3.1. Nye Nittedal sentrum

Nittedal kommune skal utvikle et bærekraftig sentrum i tråd med visjonene i politisk samarbeidsavtale 2015-2019. Gjennom Oslopakke 3 er det satt av midler for omlegging av riksvei 4 forbi Nye Nittedal sentrum. Utviklingsarbeidet for sentrum kan derfor starte for fullt. Det foregår også en konseptvalgutredning for en ny jernbanetrasé for Gjøvikbanen fra Grorud. Et av Scenariene er at Nittedal stasjon plasseres i nye Nittedal sentrum. Sammen med en planlagt bussterminal vil dette bidra til et sterkt kollektivknutepunkt og styrke interessen for næringsetablering.

Flerfunksjonalitet er viktig for utvikling av byer og tettsteder for å skape aktivitet og pulserende byliv både på dag og kveldstid. Flerfunksjonalitet gjør at folk får flere grunner til å besøke og oppholde seg i byen, noe som igjen gir grunnlag for flere etableringer av handels- og andre næringslivsbedrifter. Flerfunksjonalitet innebærer også at det skal være arbeidsplasser i sentrum innen kontor -, service - og annen tjenesteyting, både private og offentlige. Lokaler på gateplan bør ha publikumsrettede virksomheter, og gatenett, gangveier og plassdannelser bør samspille for å forsterke sentrum som sosial arena.

I Nye Nittedal Sentrum er Kulturverket Flammen med bibliotek og Rotnes kirke under bygging, og reguleringsplanen for Mosenteret tillater en dobling av handelsarealet. Dette blir viktige møteplasser i det nye sentrum. Fra før av har vi bedrifter innen handel og service, kommuneadministrasjon og Bjertnes Videregående skole. Med referanse til regional plan for areal og transport, hvor Rotnes er et knutepunkt, vil det nye sentrum kunne være attraktivt for mindre kontor -, service - og tjenesteytende bedrifter, men også for enkelte kompetansebedrifter innen f.eks. informasjon og kommunikasjon.

1.3.2. Skytta industriområde

Skytta er regulert til industriformål. På området finner vi i dag flere engros- enn industribedrifter, og mindre bedrifter innen ulike bransjer. Det transporteres mye gods inn og ut av området, og trafikkbelastningen på Brennaveien er tidvis stor. Brennaveien er også innkjøringsvei til det tilstøtende boligområdet, hvor beboerne gjentatte ganger har tatt opp støyproblematikken.

Hva vil Nittedal kommune med næringsområdet på Skytta? Kommuneplanen har en målsetning om en variert og fremtidsrettet næringsstruktur med satsing på eksisterende næringsvirksomhet og nye små og mellomstore bedrifter.

Siden Skytta industriområde ble etablert, har bedriftenes krav til næringslokaler endret seg. Det antas at store deler av bygningsmassen må ombygges og moderniseres for å tilfredsstille disse kravene. Blant annet gjelder dette kvalitet på selve bygget, høyder på lager, innvendig utforming, moderne ventilasjon og andre tekniske funksjoner.

Målet må være å få en endring av området fra industri, lager og transport til mindre plasskrevende virksomheter. Slike virksomheter kan være innen teknisk og forretningsmessig tjenesteyting, samt ulike kontorbedrifter. Som skrevet under 3.5.1. er et områdes

attraktivitet for næringsetablering knyttet til kvalitet av infrastruktur, tilgang til kapital og kompetanse, nærhet til markeder, kjøpekraft, omstillingsevne og nettverksmuligheter. Flere av disse forholdene ligger godt til rette i Nittedal.

Om kommuneplanens målsetning skal oppfylles, bør Nittedal kommune benytte reguleringsmyndigheten til omregulering av både utnyttelsesgrad og formål. En høyere utnyttelsesgrad på tomtene vil gi mulighet for utvikling av større og mer moderne næringsbygg som er tilpasset behovet til dagens bedrifter. En omregulering med økt vektlegging på forretning - og kontorformål, vil gjøre området mer konkurransedyktig overfor nye etableringer, både nye bedrifter og de som etter hvert flytter ut av Oslo. En slik omregulering vil kunne styrke de konkurransefortrinnene som Nittedal har, og legge grunnlaget for et fremtidig bærekraftig næringsområde. Gjennom et godt samarbeid med gårdeierne i området burde dette lykkes.

Uttrekk fra Proff Forvalt viste at det per 30-06-2016 var registrert 1988 arbeidsplasser på Skytta, tilsvarende 24 % av alle arbeidsplassene i kommunen. Tallene viser viktigheten av å ta vare på eksisterende næringsvirksomhet. En slik omregulering som beskrevet ovenfor vil også gi disse virksomhetene muligheter til fremtidig tilpasning av sin næringsbygg, og et initiativ til å bli værende.

I tillegg vil en avlastningsvei fra Industriveien og ned til Gjelleråsen avlaste Brennaveien for trafikk og redusere støyproblematikken.

1.3.3. Utdanning og samarbeid

Regional plan for nyskaping i Oslo og Akershus frem mot 2025 ble vedtatt i 2015. Målsetningen er at Oslo og Akershus skal utnytte regionens vekst og utløse innovasjonspotensialet som ligger i et samspill mellom bedrifter, forsknings- og kunnskapsmiljøer, talenter, kapital og offentlig sektor, for å oppnå økt verdiskaping og konkurransekraft. Det skal skapes en arena for økt entreprenørskap og flere vekstbedrifter, gjennom flere og bedre gründermiljøer, og bedre etableringsveiledning. Forskningsrådet, SIVA, Innovasjon Norge og Oslo Business Region er selskaper som yter veiledning og midler i slikt arbeid. Planen peker også på at det skal skapes en arena for innovative offentlige anskaffelser.

Andre planer som er under utarbeidelse i fylkeskommunen er:

- Regional plan for handel, service og senterstruktur kommer på høring høsten 2016
- Regional plan for klima og energi skal ferdigstilles innen utgangen av 2017
- Regional plan for masseforvaltning skal vedtas i fylkestinget høsten 2016

Disse planene vil legge føringer for utviklingen av Nittedal, men også gi muligheter direkte eller gjennom synergieffekter.

Årlig etableres det over 200 nye virksomheter i kommunen, de fleste innen bygg og anlegg, varehandel og tjenesteyting. De fleste er aksjeselskaper og enkeltpersonforetak. Det er alltid viktig med nyrekruttering av bedrifter, selv om det i starten ikke skaper mange arbeidsplasser.

Etablerertjenesten i Akershus er støttespiller i regionen for å øke antall nyetableringer og bidra til ytterligere vekst i næringslivet. Her kan gründere som vil utvikle sine

forretningskonsept, få hjelp med veiledning, kursing, felleskap og nettverksbygging. Denne tjenesten skal nå evalueres.

1.4. Infrastruktur

Nittedal kommune skal arbeide for god infrastruktur i kommunen.

Nittedal har flere bedrifter innen industri og engroshandel med store transportbehov. God infrastruktur er en av faktorene for å lykkes i konkurransen med andre leverandører. Bedriftene i kommunen opplever i dag store forsinkelser og kostnader på grunn av dårlig kapasitet på eksisterende veinett. Arbeidstakerne opplever de samme køene, samt at kollektivnettet er for dårlig utbygd. Dette gjør det vanskelig å rekruttere arbeidstakere fra et større boligområde.

Nittedal kommune skal fortsatt drive en aktiv påvirkningspolitikk for:

- Oppgradering av riksvei 4 gjennom Nittedal og fylkesvei 22 fra Gjelleråsen til Hvam.
- Utbygging av kollektivnettet både for buss og jernbane
- Ny Nittedalsbane

1.5. Stolt Nittedalsidentitet

Nittedal kommune skal i sitt planverk og i løpende samarbeid med næringen søke å fremme en stolt Nittedalsidentitet.

Stolt Nittedalsidentitet handler om hvordan vi ønsker at innbyggere, ansatte, besøkende og omgivelsene skal oppfatte Nittedal. Den stolte Nittedalsidentiteten er et resultat av aktiv og målrettet arbeid på en rekke ulike arenaer: den kan være god arealplanlegging, bygging av kulturhus eller engasjering av lokalmiljøet. Når politikere, kommuneadministrasjon og næringsliv fremsnakker kommunen for å synliggjøre kvalitetene som finns her, bygger dette opp om identiteten.

Folk reiser mer enn før, og reiseliv er en av de næringene i verden som vokser raskest. Besøksnæringen kan bli en viktig part i å bygge opp under Nittedalsidentiteten. Den omfatter alt fra overnatting, servering, aktiviteter og opplevelser til handel.

Stolt Nittedalsidentitet hos innbyggerne og ansatte kan bidra positivt til næringslivet på mange måter som f. eks. arbeidsglede, attraktivitet for arbeidssøkere, ivaretagelse av miljø etc. Dette har også et folkehelseaspekt.

For Nittedal kommune innebærer dette å bidra til videreutvikling av stier og løyper, sykkelruter, kart og skilting, samt legge til rette for utvikling av besøksnæringen.

2. Den grønne næringen.

Kommunens fotoarkiv. Nittedal som den grønne kommunen.

Innledning

Nittedal kommune har i sin kommuneplan følgende målsetning for landbruket:

Nittedal, kommunen der bygd og by møtes, skal fremme bærekraftig forvaltning av jord- og skogressursene med sikte på verdiskapning, sikring av produksjonsgrunnlaget, det biologiske mangfoldet og hensyn til landskapet og kulturverdiene.

Landbruket i Nittedal skal blomstre ved nyskaping basert på sikring av produksjonsgrunnlaget og miljøverdiene, profesjonelle forvaltere og et nært marked, til beste for fremtidige generasjoner og lokalbefolkningens helse og velferd i dag.

Nittedal er en grønn kommune på i alt 186 kvadratkilometer. 70 % av arealet ligger innenfor marka grensen, og ytterlige 22 % ligger i de områdene som er avsatt som LNF områder. LNF områdene er viktige ikke bare for landbruket, men også for Nittedal sin identitet. Det er derfor en målsetning for kommunen å bevare landbruks- og kulturlandskapet i dalføret og i marka.

I følge årsmeldingen 2014 fra Regionskontor Landbruk er det 226 eierenheter innen jord- og skogbruk i Nittedal kommune. Dette er enheter med større enn 5 daa jordbruksareal og/eller 25 daa skog. I tillegg er det registrert 138 selskap som tilbyr ulike tjenester innen jord- og skogbruk, hvor 11 av dem er registrert med ansatte.

Rammebetingelsene for land- og skogbruk har endret seg gjennom flere år og en må regne med at denne prosessen vil fortsette. Utviklingen går i to hovedretninger; den ene er fortsatt utvikling av mat- og skogproduksjon og den andre er utvikling av landbruksbaserte tilleggsnæringer. Samfunnsutviklingen krever at den grønne næringen stadig utvikler seg og tenker nytt om utnyttelse av areal, bygninger og produkter. De tiltak som den grønne næringen kan ønske å gjøre, kan komme i strid med naturvern og kulturminner på den ene siden, og marka grensen og andre samfunnsinteresser på den andre. Dette setter ofte sterke begrensninger på handlefriheten.

Fylkesmannen er premissleverandør for landbruks- og matområdet, og ivaretar oppgaver innenfor verdiskapning i landbruket. Hovedmålet er å utvikle et bærekraftig og markedsrettet landbruk som ivaretar så vel næringen som samfunnets krav til miljø, økonomi og sosiale hensyn.

For Nittedal er det utarbeidet en egen kommuneplan for kulturminner 2015-2019 (vedtatt av kommunestyret i november 2015) som gir en god oversikt over kulturminnene.

Kulturminner og kulturmiljøer inngår i bygdas kollektive hukommelse og gjenspeiler hvordan utviklingen har satt sitt preg på bygda og livet til innbyggerne.

Planen gir både muligheter, retningslinjer og begrensninger for en del av tiltakene som den grønne næringen måtte sette i gang.

Begrensninger i næringsplanen

Skog - og landbruket i Norge reguleres av en rekke lovverk. Næringsplanen tar ikke stilling til noen av disse og behandler heller ikke de støtteordninger som nevnt ovenfor. Dette er opp til næringen selv å behandle. Planen skal heller ikke være en landbruks eller skogbruksplan. Planen inneholder fem områder med hver sin strategi og satsingsområder:

2.1. Gode tjenester

2.1.1. Strategi

Nittedal kommune skal legge forholdene til rette for å sikre en bærekraftig utvikling av eksisterende jord- og skogbruk i bygda og stimulere til utvikling av tilleggstjenester.

Det er et nasjonalt mål at det skal være et aktivt og oppegående skog- og landbruk i Norge. Produktiv jord skal tas vare på og landet skal produsere mest mulig av egen mat. Kulturlandskap og bygninger skal vedlikeholdes og næringen skal bidra til å opprettholde bosetningen i distriktene.

Skogen skal fylle mange oppgaver. Den skal gi oss tømmer, papir, tekstiler og energi, samt rens luft og vann. Skogen har betydelig innvirkning på klimagassutslippene, dels gjennom binding av CO₂ ved gjenvækst og dels ved at avvirket skog kan erstatte andre energikilder og byggematerialer. Videre skal den være en kilde for naturopplevelser og rekreasjon og sikre halvparten av Norges truede arter gode vekstvilkår.

Nittedal ligger i Stor-Oslo som er det største markedet for landbruksprodukter i Norge, noe som skulle sikre en god avsetning av produkter og tjenester. Som ellers i Norge er mange av enhetene små, slik at driverne ofte er avhengige av tilleggsinntekter.

Et viktig bidrag på inntektssiden er å utvikle produkter og tjenester i tillegg til gårdsdriften, som å utnytte ressurser som jakt og fiske, turisme, opplevelser, inn på tunet tjenester og lokal mat. Landbruket preges av varierende arbeidsmengde gjennom året, slik at det i perioder kan utføres oppgaver utenom vanlig gårdsdrift. Bygdeservice er flere bønder som danner felles foretak som yter tjenester til kommuner, bedrifter, privatpersoner og andre. Bønder er oftest allsidige og praktiske, og disponerer et stort spekter av utstyr. Tjenestene kan variere fra snørydding, transport, bygg - og vedlikeholdsarbeid til vaktmestertjenester, vikar- og konsulentoppdrag.

2.1.2. Satsingsområder:

Næringen vil samarbeide med Nittedal kommune om:

Kortsiktige satsingsområder:

- Fremme bruk av tre i nye bygg i kommunen
- Bidra til å fremme utvikling og bruk av lokale tjenester og produkter

Langsiktige satsingsområder:

- Sikre stabile og like rammebetingelser for næringen og aktørene

- Bidra til et bærekraftig fremtidslandbruk
- Bidra til at jordvernet opprettholdes
- Legge til rette for næringens utvikling av tilleggstenester

Næringen vil selv utrede:

- Utvikling av nye dyrkbare produkter
- Gårdsbutikk-konsept for kortreist mat
- Gårdshotell - Bed & Breakfast på gård
- Etablering av «stabbur» i sentrum for informasjon og salg av felles produkter
- Samarbeid med lokale restauranter og spisesteder
- Bygdeslakteri eventuelt som mobilt slakteri
- Videreforedling av produkter innen mat
- Videreforedling av skogs produkter
- Videreutvikle Bygdeservice
- Fremme utvikling og bruk av lokal bioenergi

2.2. God folkehelse

2.2.1. Strategi

Nittedal kommune skal samhandle med næringen for å understøtte god folkehelse.

Kommuneplanen sier at Nittedal kommunes folkehelsearbeid skal bidra til å fremme helse i befolkningen og redusere sosiale helseforskjeller. Kommunen er spesielt bekymret for et økende antall unge som ikke kommer inn på arbeidsmarkedet, og i tillegg har utfordringer med rus og psykisk helse.

Norske gårder og norsk kulturlandskap sin betydning for helseaspektet må ikke undervurderes. Mange steder er jordbrukets kulturlandskap viktige for befolkningen i dagliglivet, for friluftsliv, rekreasjon, opplevelser, som lokale kultur- og identitetsbærere eller som grunnlag for helse og trivsel.

Ideen er å flytte klasserommet ut på gården og å bruke elevenes deltakelse i gårdsaktiviteter som en praktisk tilnærming til teori, fyller flere kompetansemål i Kunnskapsløftet. Temaet er utdypet i Nasjonal veileder for «Inn på tunet» - gården som læringsarena for barn og unge, Regjeringen 2015.

Inn på tunet (IPT) er tilrettelagte og kvalitetssikrede velferdstjenester på gårdsbruk. Tjenestene skal gi mestring, utvikling og trivsel. Tjenestetilbudet er knyttet opp til gården og aktivitetene der, som skal være arena for de positive opplevelsene. Målet er å bygge gode relasjoner med andre og gi meningsfylt aktivitet mot framtidig jobb/utdanning.

Nittedal kommune har målsetning om å utvikle «lavterskeltilbud» og et nettverk av tjenester for de som ikke kan dra nytte av ordinære tiltak, men trenger større individuell tilpasning og et miljø som passer for dem.

Næringen vil gjerne tilby flere «Inn på tunet» tjenester, men ønsker mer langsiktige avtaler for å kunne foreta nødvendige investeringer og lage helhetlige tiltak.

2.2.2. Satsingsområder

Næringen vil samhandle med Nittedal kommune om:

Kortsiktige satsingsområder:

- Dagtilbud for personer med demens
- Dagtilbud på gård for personer med ulike helseutfordringer
- Dagtilbud for ungdom med spesielle behov

Langsiktige satsingsområder:

- Læringsarena for barn i grunnskolen for å gi en større variasjon i undervisningen

Næringen vil selv utrede:

- Bruk av kulturlandskapet til rekreasjonstiltak.
- Videreutvikle «Inn på tunet» tjenester
- Sørge for godkjenninger for «Inn på tunet» gårder
- Jobbe for langsiktige kontrakter

2.3. Rent miljø:

Kommunens fotoarkiv: Grønn kommune og rent vann.

2.3.1. Strategi

Nittedal kommune skal bidra til å sikre en bærekraftig forvaltning av jord- og skogbruksressurser i kommunen.

Jord- og skogbrukere i kommunen sitter på store arealressurser. 70 % av kommunens arealer ligger innenfor marka grensen og inneholder mye produktiv skog, mens 22 % av arealene er dyrket eller dyrkbar mark. Store deler av arealene brukes i dag til næringsmessig inntjening, rekreasjon og friluftsinnteresser. Næringen har også et ansvar for å opprettholde det biologiske mangfoldet i naturen, og minimere avrenning fra dyrkede områder for å opprettholde vannkvaliteten i vassdragene.

Den grønne næringen står overfor en stor omstilling i tiden som kommer. De globale klima og miljøutfordringene krever omstilling til et samfunn hvor vekst og utvikling må skje innen naturens tålegrenser. Den grønne næringen må tilstrebe og bruke miljøriktige produksjonsmetoder og innsatsfaktorer i fremstilling av produkter og tjenester. Bruk av slike produkter vil gi vil gi lavere konsekvenser for klima og miljø enn i dag. For å sikre at denne endringen skjer på en best mulig måte, er det et ønske fra næringen om et tettere samarbeid med kommunen.

På den annen side er den grønne næringen en aktør som rammes av klimakonsekvensene den globale oppvarmingen gir, f.eks. flom, dreneringsproblemer, innhøstningsutfordringer o.lign. Dette angår næringen i stor grad, da de sitter på store arealer i kommunen. For øvrig vises til rapporten «Nærings- og miljøtiltak i skog, spesielle miljøtiltak i jordbruket og skogbruksplanlegging med miljøregistreringer». (Regionskontor landbruk for nedre Romerike 2012.)

Det vil alltid være en oppgave å balansere forholdet mellom allmenhetens ønske om bruk av arealene og interessene til eierne. Tradisjonelt har nordmenn brukt utmarksarealer til tur og bærplukking sommerstid og skigåing vinterstid. Allemannsretten er et fellesgode og en del av vår kulturarv, som under visse begrensninger gir rett til fri bruk av utmarka i Norge.

Det er mange aktive lag og foreninger i kommunen, som er store brukere av marka, og/eller som jobber for en aktiv bruk av skog og mark til rekreasjon. Slike tiltak må planlegges og videreutvikles i samarbeid med de ulike grunneierne.

Næringen kan bruke gårdens ressurser til utvikling av fornybar energi, alt fra bioenergi til mulig produksjon av hydrogen. Innen disse områdene foregår det mye forskning. Güssing i Østerrike er et eksempel på et område som nå forsynes kun med fornybar energi. Her er det over 30 kraftverk som bruker ulike fornybare energiteknologier.

2.3.2. Satsingsområder:

Næringen vil samarbeide med Nittedal kommune om:

Kortsiktige satsingsområder:

- Klimavennlig avrenning
- Bidra til god økologisk status i Nitelva vassdraget i tråd vannforskriftene.
- Bedre vannkvaliteten i Nitelva vassdraget
- Mer aktivt bruk av marka til aktiviteter, fritidstilbud og turistformål

Langsiktige satsingsområder:

- Opprettholde det biologiske mangfoldet i kommunen
- Utvikle flere gode turmuligheter langs Nitelva og i marka og kulturlandskapet

Næringen vil selv utrede:

- Samarbeide med lag og foreninger om bruk av marka
- Legge til rette for et godt samspill mellom friluftsjakter og aktivt skogbruk i marka
- Bidra med informasjon og kunnskap
- Utrede økt bruk av fornybar energi og utvikling av nye energiformer

2.4. Stolt Nittedalsidentitet:

Kommunens arkiv. Golf på Aas Gaard.

2.4.1. Strategi

Nittedal kommune skal i sitt planverk og i løpende samarbeid med næringen søke å fremme stolt Nittedalsidentitet.

Stolt Nittedalsidentitet handler om hvordan vi ønsker at innbyggere, ansatte, besøkende og omgivelsene skal oppfatte Nittedal. Folk reiser mer enn før, og reiseliv er en av de næringene i verden som vokser raskest. Besøksnæringen kan bli en viktig part i å bygge opp under Nittedalsidentiteten. Den omfatter alt fra overnatting, servering, aktiviteter og opplevelser til handel.

Stolt Nittedalsidentitet hos innbyggerne og ansatte kan bidra at vi får gode ambassadører for kommunen. En slik stolthet overfor egen kommune kan påvirke arbeidstakere og etablerere når de skal ta sine valg.

Opplevelsesprodukter har ofte to effekter, for det første er det selve opplevelsen, men minst like viktig er at de skal skape gode minner og historier. Nittedal har en stor mulighet gjennom vår natur, kultur og historie til å skape slike opplevelser. Unike opplevelser som skapes her i bygda kan ikke rett frem kopieres av andre.

Når det gjelder kulturminner er det alltid en avveining mellom bevaring/beskyttelse og bruk til aktiviteter og opplevelser. Det er vedtatt en kommunedelplan for kulturminner for kommunen som gir en god oversikt over bygdas kulturskatter. Oversikten er på den ene siden viktig for bevaring av historien og på den andre siden viser den mulige objekter som kan være rekreasjons- og turistmål.

I Kulturarvens Samfunnsnytte – verdiskapning 2012-2015, deler riksantikvaren verdiskapningen opp i 4 faktorer:

- Økonomisk verdiskapning innebærer sysselsetting og økt lønnsomhet gjennom innovasjon, produksjon, markedsføring og salg av tjenester
- Miljømessig verdiskapning innebærer å styrke kvaliteten og verdiene knyttet til kulturminner
- Sosial verdiskapning innebærer utvikling av felles forståelse og engasjement som oppstår ved samhandling, felleskap og nettverk
- Kulturell verdiskapning innebærer økt kunnskap og bevissthet om lokal kulturarv

Det er samspillet mellom disse fire faktorene som styrker den samlede resultatoppnåelsen.

Nittedal har to velrennomerte golfbaner, i regi av Hauger Golfklubb og Aas Gaard Golfpark. De besøkes av en strøm av spillere fra banene åpnes i april til de stenger ut på høsten. Begge har egen restaurant med selskapslokaler, møterom og andre fasiliteter. Aas Gaard Golfklubb har i tillegg muligheter for leirdueskyting, samt hytteutleie med jakt og fiske på gårdsteigen.

I tillegg har Nittedal gårdene Aaraas, Rotnes og Markerud som driver serveringsvirksomhet og andre aktiviteter som er positive bidrag til identiteten.

Pilegrimsleden går gjennom søndre del av kommunen og i fjor overnattet de første pilegrimene på Aaraas gård. Selv om det ikke nødvendigvis er den store økonomien i dette, er det god markedsføring å snakke om og et bidrag til å gjøre bygda og tilbudene her bedre kjent.

2.4.2. Satsingsområder:

Næringen vil samarbeide med Nittedal kommune om:

Kortsiktige satsingsområder:

- Videreutvikle stier og løyper, sykkelruter, kart og skilting
- Legge til rette for utvikling av opplevelsesøkonomien

Langsiktige satsingsområder:

- Kulturlandskapet som identitetsbærer
- Vurdere kulturminner til bruk i opplevelsesøkonomien
- Bidra til å profilere den grønne næringen

Næringen skal selv:

- Skape identitet gjennom å utvikle steder i bygda
- Lage egen presentasjon av næringen
- Utvikle et variert tilbud av opplevelsesprodukter både for lokalbefolkningen og tilreisende
- Se på økt bruk av Nittedal som turistdestinasjon med utgangspunkt i marka
- Øke tilbudet av produkter innen områdene sykkel, vandring, padling og overnatting
- Se på samarbeid med Visit Romerike

2.5. Levende lokaldemokrati:

2.5.1. Strategi

Nittedal kommune skal bidra til å etablere felles møteplasser med næringen, hvor saker som angår næringen og fremtidig utviklingsmuligheter drøftes.

Kommuneplanen sier at Nittedal kommune skal involvere sine innbyggere og brukere, og gjennom dette bidra til reell medbestemmelse og innflytelse. Som beskrevet overfor står den grønne næringen overfor en stor omstilling i tiden som kommer. Dette er spørsmål som angår hele næringen, og ikke bare den enkelte enhet. Derfor er det ønskelig med ulike møteplasser, både internt i næringen og mellom næring og kommune.

2.5.2. Satsingsområder:

Næringen vil samarbeide ed Nittedal kommune om:

Kortsiktige satsingsområder:

- Etablering av faste møteplasser med kommune og næring
- Involvering av næringen i saker med betydning

Langsiktige satsingsområder:

- Friluftsjnteresser

Næringen skal selv:

- Videreutvikle sine egne møteplasser
- Være en aktiv aktør i den demokratiske prosessen
- Invitere seg med i næringsrådet

3. Den generelle næringen.

Per mai 2016 var det registrert 3.961 selskaper i kommunen med til sammen 8.268 arbeidsplasser. De tre største næringene er varehandel, helse og sosialtjenester og industri med til sammen 967 virksomheter. Disse næringene sysselsetter litt over 5000 arbeidstakere, noe som tilsvarer i overkant av 60 % av arbeidsplassene i kommunen.

På disse arbeidsplassene i kommunen jobber det 4700 menn og 3600 kvinner. To av tre menn jobber innenfor varehandel, industri og bygg- og anlegg, mens to av tre kvinner jobber innenfor helse og omsorg, varehandel og undervisning.

Kilde; Akershus Fylkeskommune statistikkbank

Viktige drivkrefter for næringsutvikling er økonomisk vekst i samfunnet, sentralisering av vekst til tettsteder og byer og økt globalisering som gir tilgang til nye markeder. I tillegg spiller politiske beslutninger en vesentlig rolle både nasjonalt og regionalt. Eksempel på dette er omlegging av vei- og jernbanenettet.

3.1. Infrastruktur.

3.1.1. Strategi:

Nittedal kommune skal arbeide for en god infrastruktur i kommunen.

Nittedal har flere bedrifter innen industri og engroshandel som har store transportbehov. Utvalget av artikler i den enkelte bedrift øker, og det stilles krav om stadig kortere leveringstider. God infrastruktur er en av faktorene for å lykkes i denne konkurransen. Bedriftene opplever i dag store forsinkelser og kostnader på grunn av dårlig kapasitet på eksisterende veinett.

Nittedal kommune har både stor ut- og innpendling av arbeidstakere. Bedriftene i kommunen er avhengige av at deres ansatte enkelt kommer seg til og fra jobb. God infrastruktur og gode kollektivløsninger kan bidra til at bedriftene kan rekruttere arbeidstakere fra et større boligmarked.

En faktor for å lykkes i konkurransen er nettopp god infrastruktur, både for person- og næringstransport. Næringen støtter det arbeidet som gjøres av Nittedal kommune og Stor-Oslo nord for å bedre fremkommelighet på riksvei 4, fylkesvei 22 og Gjøvikbanen. Vi ser nå at det etableres mange nye arbeidsplasser på Romerike, blant annet flytter flere bedrifter ut av Oslo og nye etablerer seg. Dette vil føre til økt behov for både nærings- og persontransport i fremtiden, og vil sette press på infrastrukturen i området. På Skytta industriområde hvor både næring og beboere bruker samme veinett er dette i dag allerede overbelastet, og fører til trafikkutfordringer spesielt på vintertid.

3.1.2. Satsingsområder:

Næringen vil samhandle med Nittedal kommune om aktiv påvirkningspolitikk for:

Kortsiktige satsingsområder:

- Oppgradering av riksvei 4 til fire felt fra Grorud til Hakadal
- Utbygging av riksvei 22 fra Gjelleråsen til Hvam.
- Ny dobbeltsporet Gjøvikbane fra Grorud til Hakadal
- Sikre fortsatt bruk av eksisterende jernbane til regiontogbane eller andre formål

Langsiktige strategier:

- Forlengelse av den planlagte Ahus/Romeriksbanen til Nittedal med videre forbindelse med T-banenettet på Romsås. Primært ønskes en T-banering frem til Lillestrøm

Næringen skal selv jobbe for:

- Bruke egne kanaler for påvirkning
- Aktivt støtte opp under uttalelser og tiltak som Nittedal kommune gjør
- Avlastningsvei for Skytta industriområde

3.2. Næringsvennlig kommune

3.2.1. Strategi:

Nittedal kommune skal være en næringsvennlig kommune både for eksisterende næringsliv og for nyetableringer.

Med næringsvennlig kommune menes hvor gode de ansatte er til å gi det lokale næringslivet god service. Nittedal kommune var først ute i Norge med E-signatur. Digitalisering av kommunale tjenester gjør kommunen og kommunale tjenester lettere tilgjengelig og gir kortere saksbehandling.

Det er en sterk konsentrasjon av bedrifter i søndre del av Nittedal, spesielt på Skytta, Holum skog og Gjelleråsen. I resten av kommunen er det mindre bedrifter spredt på ulike steder. Nittedal er som skrevet en grønn kommune hvor 70 % av arealet er innenfor marka grensen, og 22 % er LNF-områder. Dette viser at det er begrensede arealer igjen til utvikling av næring og bolig, slik at disse må utnyttes optimalt.

Når det gjelder Skytta er deler av bygningsmassen lite tilpasset behovene for dagens moderne bedrifter. Dette gjelder alt fra høyde på lagerlokaler og rominndeling til isolering. Det er gitt anledning til en noe større utnyttelsesgrad på eiendommene, noe som muliggjør noe større utbygginger. Det er imidlertid ønske om en helt ny områderegulering for Skytta som gir bedre muligheter for utnyttelse av eiendommene, både med tanke på volum og høyder, samt formål. Næringslivet mener at det blant annet vil bli større behov for kontorlokaler fremover, noe som krever en formålsendring. En slik områdeplan for Skytta kan gi grunnlag for den enkelte gårdeier til å oppgradere og modernisere eiendommene med tanke på fremtidige leietakere. I tillegg ønskes avlastningsvei som beskrevet ovenfor.

3.2.2. Satsingsområder:

Næringen ønsker at Nittedal kommune skal:

Kortsiktige satsingsområder:

- Være en moderne og tilgjengelig e-kommune med relevant oppdatert informasjon for næringslivet
- Prioritere effektiv og høy servicegrad og gode prosesser i forbindelse med reguleringsplaner, byggesøknader, bevilninger og andre næringslivssaker

Langsiktige satsingsområder:

- Kartlegge og regulere eksisterende næringsareal for optimal utnyttelse
- Vurdere nytt næringsareal ved transformering av gammel bebyggelse
- Sikre at arealer som i dag er regulert til næring ikke omreguleres til annet formål, uten at arealene blir erstattet
- Igangsette områderegulering av Skytta-området for større utnyttelse

3.3. Sentrumsutvikling

3.3.1. Strategi

Nye Nittedal Sentrum skal bli et attraktivt og bærekraftig kommunesentrum, og en god sosial arena for alle aldersgrupper.

I regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus er Nye Nittedal sentrum blant de prioriterte byer og tettsteder. Dette vil si at Nye Nittedal sentrum får en sterkere rolle i regionen, og skal ta en høy andel av den fremtidige veksten i kommunen.

Å styrke et sentrums attraktivitet handler om å utvikle sentrum som en sosial arena. Handels- og restaurantnæringen spiller en viktig rolle i byutviklingen, da de trekker folk til sentrum. Dette vil gi flere og bedre tilbud i kommunen, samt skape sosiale arenaer både for kunder og de som jobber der.

Nittedal kommune har i dag ikke et klart definert kommunesentrum, noe som fører til at næringslivet i stor grad forholder seg til alternative steder utenfor kommunen, som Oslo og Lillestrøm. Der gjør de sine innkjøp av varer og tjenester og der har de sine bankforbindelser.

Næringslivet anser utvikling av Nye Nittedal Sentrum som svært positivt og viktig både for innbyggere og næringsliv. Skal et tettsted fungere best mulig, bør det inneholde sentrumsfunksjoner som støtter opp om og fremmer utvikling, trivsel og bosetting. Et attraktivt tettsted og lokalsamfunn styrker kommunens omdømme, og vil kunne være en viktig faktor ved valg av etableringssted for bedrifter, valg av bosted og arbeidsplass. Et slikt sentrum bør inneholde en blanding av boliger, handelstilbud, serveringssteder, servicetjenester og annen næringsvirksomhet.

3.3.2. Satsingsområder:

Næringen vil samarbeide med Nittedal kommune om:

Langsiktige satsingsområder:

- Tilrettelegge for en god blanding av ulike næringsvirksomheter som naturlig hører hjemme i et tettsted
- Utvikle intern infrastruktur for rasjonell utnyttelse og drift av bolig- handels- og næringsdrift i sentrum
- Utvikle Kulturverket Flammen til å bli en integrert del av sentrum som samhandler med de andre aktivitetene og arrangementer som skjer

Næringen selv skal

- Utvikle handelstilbudet
- Utvikle det generelle næringsilbudet

3.4. Møteplasser og nettverk

Kommunens arkiv: samling ved bålet.

3.4.1. Strategi

Nittedal kommune skal være pådriver for utvikling av gode møteplasser og nettverk i kommunen.

Å tilrettelegge for gode møteplasser er gode virkemidler for å få vekst i næringslivet. Samhandling i næringsklynger og samarbeidsnettverk vil bidra til økt tverrfaglighet og erfaringsutveksling. Det er ofte i grensesnittet mellom forskjellige aktører at interaktivitet oppstår og nye ideer ser dagens lys.

Det er ønskelig med ulike møteplasser, både internt mellom bedriftene og mellom bedrifter, kommune og utdanningsinstitusjoner. Slike møteplasser kan føre til et samarbeid som kan utnytte kompetansen som allerede er i kommunen, og på sikt bidra til å etablere flere kompetansebedrifter. Dessuten kan det være hjelp for å rekruttere arbeidstakere med spesiell kompetanse til bedriftene. Flere bedrifter har ytret et ønske om å diskutere faglige spørsmål som lønnsoppgjør, personalsaker og leasingavtaler med andre bedrifter.

Det påpekes også at Nittedal kommune har svært mange lag og foreninger som gjør en formidabel innsats. De fungerer som sosialt lim i samfunnet, og medlemskap her gir ofte nyinnflyttede mennesker og bedrifter kontakter i nærmiljøet.

3.4.2. Satsingsområder:

Næringen vil samarbeide med Nittedal kommune om:

Kortsiktige strategier:

- Etablering av faste møteplasser med kommune og næring
- Årlige næringslivsdager

Langsiktige strategier:

- Utvikle Kulturverket Flammen til en sterk kulturell og inkluderende arena
- Utvikle Rotnes kirke til å bli en viktig og god møteplass
- Styrke samarbeid næringsliv, utdanning og kommune
- Styrke kommunens tilbud innen handel og service

Næringen skal selv:

- Styrke næringslivsforeningene sitt arbeid
- Viderutvikle sine eksisterende møteplasser
- Samarbeide om rekruttering av personer med spesiell kompetanse.

3.5. Næringsetablering

3.5.1. Strategi

Nittedal kommune skal legge til rette for næringsetablering både for gründere og bedrifter.

Skytta og Gjelleråsen er områder som har vært gunstige både beliggenhets- og kostnadmessig for engros- og industribedrifter og andre plasskrevde bedrifter. Store deler av ledig tomteareal i Oslo er i ferd med å bli utbygget og mindre attraktive områder blir transformert til mer moderne og tidsriktige bolig- og næringsområder.

Hovinbyen er Oslos største byutviklingsområde, med et potensial på 30–40 000 nye boliger og 50–100 000 nye arbeidsplasser. Området strekker seg fra Bjerke i nord til Bryn i sør, fra Løren i vest til Breivoll i øst, og dekker deler av bydelene Gamle Oslo, Grünerløkka, Alna og Bjerke. Hovinbyen skal binde sentrum og Groruddalen sammen bedre måte enn i dag.

Området er i dag preget av store lager- og industriarealer som skal transformeres til moderne byområder med nye boliger og andre typer næring. En slik transformasjonsprosess vil vi føre til at mange bedrifter vil vurdere å flytte ut av Oslo, både på grunn av økt kostnadsnivå, mangel på tomter og endrede logistikkforhold. Dette har skjedd på Ensjø de siste årene, hvor det reiser seg en ny bydel.

På denne måten vil en «oppgradering» av deler av Oslo kunne gi positive ringvirkninger utenfor i regionen, dersom kommunene rundt Oslo har en bevisst holdning til spørsmålet. En transformasjon av bygningsmassen på Skytta og Gjelleråsen gjennom vil ved aktiv medvirkning av Nittedal kommune kunne bli et område for en annen type arbeidsplasser enn i dag.

Fornyelse er en forutsetning for fortsatt vekst og velferd. Både næringsetablering og gründervirksomhet er viktig for å få til ønsket fornyelse. Et områdes attraktivitet for næringsetablering er knyttet til kvalitet av infrastruktur, tilgang til kapital og kompetanse, nærhet til markeder, kjøpekraft, omstillingsevne og nettverksmuligheter. At området i tillegg er attraktivt som bosted er av stor betydning. Dess bedre disse fortrinnene er, dess mer attraktivt er det å etablere seg i området.

Flere av disse forholdene ligger godt til rette i Nittedal. Vi nevner blant annet:

- Kommunen er en del av landets største bo-, handels- og arbeidsmarkedet, og har høy arbeidsmarkedsintegrasjon
- Næringsområdene sør i kommunen ligger nær Norges største marked for produkter og tjenester
- Pris på næringseiendommer og leiepriser er lavere enn de andre randkommunene til Oslo
- Innbyggerne har det høyeste utdanningsnivået på Romerike
- Stor utpendling av arbeidstakere med høy kompetanse

Å styrke næringsetableringen er i høy grad en felles oppgave for næringsliv og kommune. På den ene siden har kommunen reguleringsmyndigheten og gjennom denne styringsmuligheten. På den andre siden stiller næringslivet med risikokapital for utvikling av bygg og anlegg og har den direkte kontakten med bedrifter og personer som skal etablere seg.

3.5.2. Satsingsområder:

Næringen vil samarbeide med Nittedal kommune om:

Kortsiktige satsingsområder:

- Styrke programmene for entreprenørskap og etablererveiledning
- Omregulere næringsområdet på Skytta til større utnyttelse

Langsiktige satsingsområder:

- Samarbeid med Akershus fylkeskommune som skoleeier og Bjertnes Videregående skole om videreutvikling av linjevalg og oppfølging av lærlinger
- Samle relevant informasjon om ledige lokaler og tomter og etableringsmuligheter

Næringen skal selv:

- Jobbe aktivt for at nye virksomheter som knoppskyter fra bedrifter i kommunen kan etablere seg her
- Se på en mentorordning for nyetablerere
- Aktivt å markedsføre ledige lokaler

Sentralbord: 67 05 90 00

Epost: postmottak@nittedal.kommune.no

Besøksadresse: Rådhusveien 1, 1482 Nittedal

www.nittedal.kommune.no